

گزارش طغیان ۹۹

مرکز بهداشت استان
خرداد ۱۴۰۰

عناوین:

- ۱. گزارش بررسی آخرین وضعیت ریسک سامانه های آب
رسانی استان در سال ۱۳۹۹
 - ۲. مروری بر دستور عمل ثبت و گزارش طغیان بیماری های
منتقله از آب و غذا
 - ۳. مشکلات و نکات مهم در ثبت و گزارش دهی
-

• **مروری بر دستور عمل ثبت و گزارش طغیان بیماری های
منتقله از آب و غذا**

فرآیند کلی ثبت طغیان

- حداکثر ۲۴ ساعت بعد از اطلاع از وقوع طغیان گزارش اولیه طغیان ثبت شود.
 - ابتدا کارشناس مبارزه با بیماری های مرکز بهداشت شهرستان باید بخش مربوط به اطلاعات گزارش اولیه طغیان بیماری های واگیر را تکمیل کند.
 - سپس کارشناس بهداشت محیط مرکز بهداشت شهرستان باید بخش مربوط به گزارش اولیه بهداشت محیط را تکمیل نماید.
 - حداکثر ۴۸ ساعت بعد از اتمام طغیان، کارشناسان مبارزه با بیماری های مرکز بهداشت باید بخش گزارش نهایی بیماری ها را ثبت نمایند.
-

- * سپس کارشناسان بهداشت محیط مرکز بهداشت باید بخش گزارش نهایی بهداشت محیط را ثبت نمایند.
 - * در ثبت نهایی گزارش طغیان گزارش اولیه ویرایش و بروز رسانی شود.
 - * پیگیری لازم جهت تأیید گزارش صورت گیرد.
 - * باید توجه شود تحت هیچ شرایطی یک طغیان دو بار ثبت نگردد.
-

• گزارش اولیه طغیان

اطلاعات بهداشت محیط

- نحوه ی تأمین آب آشامیدنی:
 - منظور نحوه ی تأمین آب آشامیدنی **محل وقوع طغیان** است که می تواند آب آشامیدنی از طریق لوله کشی، منابع بهسازی شده، منابع بهسازی نشده و یا استفاده از طریق **تانکر** باشد.
-

متولی آبرسانی:

- در این قسمت، متولی تأمین آب شرب محل وقوع طغیان انتخاب می گردد. به عنوان مثال از طغیان بیماری در یک هتل داخل شهر اتفاق افتاده باشد و منبع تأمین آب هتل شبکه عمومی شهر باشد متولی آبفا و اگر منبع تأمین آب هتل منبع اختصاصی مثل چاه باشد متولی خصوصی انتخاب می گردد.
-

منبع تأمین آب آشامیدنی

- اگر منبع تأمین کننده آب شرب محل وقوع طغیان سد، رودخانه و دریاچه باشد منبع سطحی و اگر چاه، چشمه و قنات باشد منبع زیرزمینی انتخاب می شود. در صورتیکه منبع تأمین کننده آب شرب محل وقوع طغیان رودخانه و چاه به صورت همزمان باشد منبع سطحی و زیرزمینی انتخاب می شود.
-

نحوه ی تأمین آب آشامیدنی محل وقوع طغیان

- لوله کشی، منابع بهسازی شده، منابع بهسازی نشده و تانکر
 - متولی آبرسانی: مثال هتل داخل شهر
 - منبع تأمین آب آشامیدنی: منبع سطحی (سد، رودخانه و دریاچه)، منبع زیر زمینی (چاه، چشمه و قنات) و هر دو
-

نوع تصفیه آب آشامیدنی

- انجام نمی شود، تصفیه متداول، کلر زنی مداوم (استفاده از دستگاه کلریناتور، کلر زنی گازی و سیستم الکترولیز نمک طعام)، کلر زنی دستی (ریختن پودر کلر به صورت دستی به مخزن، کوزه گذاری، استفاده از کلر مادر ۱٪) (زمانی که محلول کلر مادر، قرص کلر و پودر کلر به خانوار تحویل می شود) و جوشاندن انتخاب گردد.
-

نتیجہ ریسک سامانہ تآمین آب آشامیدنی

- پآیین
 - متوسط
 - بالآ
 - خیلی بالآ
-

وضعیت دفع فاضلاب

- بهداشتی (طریق شبکه عمومی جمع آوری و تصفیه، سپتیک و چاه جاذب)، غیربهداشتی (تخلیه به جوی و انهار، رودخانه و دریا و محیط زیست و معابر سطح شهر و روستا باشد) در صورتیکه بیش از ۷۵ درصد خانوارها دفع بهداشتی فاضلاب داشته باشند بهداشتی در نظر گرفته شود.
-

درصد مراکز تهیه و توزیع مواد غذایی بهداشتی

- منظور درصد مراکز تهیه و توزیع مواد غذایی بهداشتی در **محل وقوع طغیان** است. تعیین بهداشتی بودن مراکز تهیه و توزیع مواد غذایی از طریق بازرسی و با استفاده از چک لیست و دستورعمل مربوطه به قانون اصلاح ماده ۱۳ قانون مواد خوردنی، آشامیدنی، آرایشی و بهداشتی می باشد.
-

نتیجه گیری نهایی منبع احتمالی ایجاد طغیان

- در زمان ثبت گزارش اولیه با توجه به این که منبع احتمالی طغیان هنوز مشخص نیست عبارت نامشخص انتخاب شود مگر اینکه شواهد قابل قبولی نشان دهندهی منبع ایجاد طغیان باشد.
-

- توجه داشته باشید با انتخاب منبع احتمالی طغیان قسمت های بعدی فعال و یا غیرفعال می شوند. در صورت انتخاب الكل هیچ قسمتی از گزارش نهایی قابل مشاهده و ثبت نیست. در صورت انتخاب آب و غذا و یا نامشخص همه قسمت های گزارش نهایی قابل مشاهده و ثبت است. در صورت انتخاب آب قسمت غذا از گزارش نهایی قابل مشاهده و ثبت نیست و بالعکس.
-

گزارش نهایی طغیان

اطلاعات آب و فاضلاب

• نوع آب:

- * نوع آب از نظر آشامیدنی یا تفریحی (استخر شنا و شنا گاه طبیعی) مشخص گردد. بدیهی است اطلاعات بعدی مرتبط با آب مانند کلر آزاد باقیمانده، کدورت، میکروبی و رویداد مخاطره آمیز وابسته به نوع آب است.
 - * آب آشامیدنی سامانه ی عمومی یا انفرادی (مانند شبکه ی عمومی شهری و روستایی، چاه خصوصی، آب بطری شده و معدنی، آب نمک زدایی)
-

آب تفریحی

- * شامل : استخر، آبگرم معدنی، جکوزی، مراکز آب درمانی و پارک آبی، دریاچه های آب شیرین، چشمه های آب گرم، سواحل دریایی/اقیانوس ها است.
-

نتیجه ریسک سامانه تامین آب آشامیدنی

نتایج بررسی کلر آزاد باقیمانده آب قبل و حین طغیان

ردیف	زمان	تعداد کل	تعداد مطابق استاندارد	تعداد صفر
۱	دو هفته قبل از وقوع طغیان			
۲	در طول طغیان			

نتایج بررسی کدورت آب قبل و حین طغیان

ردیف	زمان	تعداد کل	تعداد موارد مطابق استاندارد
۱	دو هفته قبل از وقوع طغیان		
۲	در طول طغیان		

نتایج بررسی کیفیت آب قبل و حین طغیان:

ردیف	زمان	نوع آب	کلی فرم گرماپای			کلستریدیوم پرفرنژنس			سایر عوامل/ پارامتر با ذکر نام، تعداد کل و تعداد مطلوب
			کل تعداد دارد	استاندارد	مطابق	تعداد کل	تعداد دارد	استاندارد	
۱	قبل از وقوع طغیان	آب شرب در شبکه توزیع							
۲	در طول طغیان	آب خام/ آب تفریحی							
۳		آب شرب در شبکه توزیع							
۴		آب شرب در نقطه مصرف							

رویدادهای مخاطره آمیز مسبب طغیان بیماری در آب دو هفته قبل از طغیان

نقص در سایر فرآیندهای تصفیه آب	ورود آلودگی به منبع آب (مثل چشمه و چاه) به خاطر انتخاب محل نامناسب یا بهسازی نبودن منبع
سرزیر شدن فاضلاب یا شکسته شدن لوله فاضلاب باعث آلودگی آب شد.	اتصال متقابل لوله های آب قابل شرب و آب غیرقابل شرب
باران شدید و ورود سیلاب به منبع، شبکه توزیع و مخزن آب باعث آلودگی آب گردید.	استفاده نامناسب از مواد شیمیایی کشاورزی (مثل کود، سموم دفع آفات) باعث آلودگی آب گردید.
شکستگی شبکه توزیع آب به دلیل حوادث (طبیعی و غیرطبیعی) و ورود آلودگی به داخل شبکه	ورود فضولات حیوانات خانگی (دام و طیور) وحشی (پرندگان، ماهی و پستانداران) باعث آلودگی آب گردید.
طراحی نامناسب یا عملکرد بد سامانه تصفیه فاضلاب باعث آلودگی آب شد.	پمپاژ بیش از حد به دلیل کم آبی یا خشکسالی باعث آلودگی آب گردید.
شکسته شدن لوله / قطعات به دلیل قدمت یا فرسودگی شبکه توزیع و مخزن	خرابی کلریناتور، عدم گندزدایی یا قطع موقت در گندزدایی
تعمیر غیر اصولی در شبکه توزیع منجر به آلودگی آب گردید.	عدم فیلتراسیون یا فیلتراسیون نامناسب آب های سطحی
نقص در تصفیه خانگی آب بعد از کنتور آب منجر به آلودگی آب گردید.	فشار کم یا نوسانات فشار باعث ورود آلودگی به شبکه گردید.
استفاده از منابع نامطمئن آب به دلیل طعم و مزه آب شبکه عمومی	انشعابات غیرمجاز و ورود آلودگی از شبکه داخلی به شبکه عمومی
آلودگی آب شبکه داخلی (از طریق مخزن ذخیره، تعمیراتصال متقابل و ...)	آلودگی عمدی آب (بیونروریسم) باعث ایجاد طغیان شده است.

نتیجه گیری در مورد احتمال این که آب منبع ایجاد طغیان باشد

امتیاز		شاخص		
۵۰		کلیفرم گرماپای / کلستریدیوم پرفرنژنس مغایر استاندارد		
۱۵		کلر آزاد باقیمانده صفر		
۱۵		کدورت بیشتر از NTU۱		
۱۰		ریسک سامانه خیلی بالا و بالا		
۱۰		رویدار مخاطره آمیز دو هفته قبل از طغیان		
بیشتر مساوی ۶۰	بین ۲۵ تا ۵۹	بین ۱۰ تا ۲۴	کمتر از ۱۰	امتیاز
خیلی بالا	بالا	متوسط	پایین	احتمال

نتایج بررسی آزمایشگاهی نمونه های مواد غذایی در طول طغیان

تعداد مغایر استاندارد	عامل بیماریزا	ردیف	تعداد مغایر استاندارد	عامل بیماریزا	ردیف	تعداد مغایر استاندارد	عامل بیماریزا	ردیف
	□ کپک ها	۱۱		□ شیگلا	۶		□ شمارش کلی میکروبی	۱
	□ مخمرها	۱۲		□ استافیلوکوک ارئوس	۷		□ شمارش کلی کلیفرم ها	۲
	□ تخم انگل ها	۱۳		□ باسیلوس سرئوس	۸		□ اشرشیا کلی	۳
	□ مواد شیمیایی	۱۴		□ کلستریدیوم	۹		□ انتروباکتریاسه	۴
	□ سایر	۱۵		□ آنتروکوکوس	۱۰		□ سالمونلا	۵

عوامل خطر احتمالی

☐ مرغ / ماکیان	☐ سالاد / سبزیجات / قارچ سمی	☐ شیر / محصولات لبنی صنعتی
☐ تخم مرغ / سایر ماکیان	☐ میوه / آب میوه	☐ شیر / محصولات لبنی سنتی
☐ کباب / آبگوشت / سایر غذاهای گوشتی	☐ ماهی / غذاهای دریایی	☐ انواع کنسرو / کمپوت
☐ سوسیس / کالباس / سایر فست فودها	☐ سوپ / آش	☐ کیک / شیرینی
		☐ سایر با ذکر نام

رویدادهای مخاطره آمیز مسبب طغیان بیماری در غذا دو هفته قبل از طغیان

☐ عدم گندزدایی مناسب تجهیزات و ظروف	☐ نگهداری نامناسب مواد غذایی
☐ ورود آب آلوده یا فاضلاب در اثر سیل و زلزله به غذا	☐ نگهداری نامناسب مواد غذایی پخته شده
☐ عدم نگهداری نامناسب مواد غذایی در انبار یا سردخانه	☐ نگهداری مواد غذایی پخته و خام در کنار هم
☐ اشتغال به کار فرد آلوده در فرایند آماده سازی، پخت و عرضه مواد غذایی	☐ استفاده از آب آلوده جهت فرایند سالمسازی سبزیجات
	☐ عدم شستشو و سالم سازی سبزیجات و صیفی جات

اقدامات کنترلی انجام شده

ردیف	اقدامات کنترلی به عمل آمده در زمان طغیان	تاریخ اقدام
۱		
۲		
۳		
۴		

اقدامات کنترلی انجام شده

ردیف	اقدام کنترلی پیشنهادی
۱	
۲	
۳	
۴	

مشکلات و نکات مهم در ثبت و گزارش دهی

- * شروع ثبت گزارش طغیان در پرتال توسط واحد بیماری های واگیر شهرستان انجام می شود.
 - * معاونت بهداشت دانشگاه تایید می نماید.
 - * حذف گزارش های طغیان تا قبل از تایید، توسط معاونت بهداشتی دانشگاه امکان پذیر است.
 - * با توجه به ماهیت طغیان و سطح هوشیاری نظام مراقبت ممکن است در برخی موارد زمان شناسایی طغیان هم زمان یا بعد از زمان خاتمه طغیان باشد که در این صورت گزارش اولیه و گزارش نهایی همزمان و به صورت کامل باید ثبت گردد.
-

ادامه ...

- * در گزارش نهایی علاوه بر کامل نمودن اطلاعات نهایی مبارزه با بیماری ها و بهداشت محیط، اطلاعات گزارش اولیه نیز بررسی و در صورت نیاز اصلاح و به روز رسانی گردد.
 - * حداکثر زمان قابل قبول برای ثبت گزارش اولیه ۲۴ ساعت پس از شناسایی اولین موارد (اطلاع از بروز طغیان) می باشد.
 - * حداکثر زمان قابل قبول برای ثبت گزارش نهایی ۴۸ ساعت پس از خاتمه طغیان می باشد.
-

مهمترین مشکلات مراکز بهداشت و شبکه ها

- عدم اطلاع از آدرس فرم جدید. برخی همکاران از فرم های قدیمی مواد غذایی یا آب و فاضلاب استفاده می کنند و ابراز می کنند که ما گزارش ثبت شده واحد بیماری ها را نمی بینیم. در صورتی که گزارشات در آدرس جدید با فرمت جدید در صفحه بهداشت محیط است.
 - اقدام به ثبت طغیان توسط بهداشت محیط شهرستان. ثبت اولیه فقط توسط واحد بیماری های واگیر انجام می شود. بهداشت محیط گزارش ثبت شده توسط بیماری های را ویرایش و تکمیل اطلاعات می کند.
-

ادامه ...

- استفاده از سایر مرورگرها. برای استفاده از پرتال بهتر است از اینترنت اکسپلورر استفاده گردد.
 - استفاده از آفیس های مختلف. بهتر است از آفیس ۲۰۱۳ استفاده گردد.
 - مشکلات مربوط به تنظیمات کامپیوتر.
-

HTTP://WWW.HEALTH.GOV.IR/EOH/ENVI/SITEPAGES/HOME.ASPX

The screenshot shows a web browser window with the following details:

- Address Bar:** <http://www.health.gov.ir/eoh/Envi/SitePages/Home.aspx>
- Browser Tabs:** "بهداشت محیط" - Home, "بیمکی مهنسی ایوب" - Outlook Web App, "Didgah"
- Navigation Bar:** "بهداشت محیط" - خانه - وزارت بهداشت, "Chargoon Didgah Login", "Outlook Web App", "اداره بهداشت آب و فاضلاب", "FTP root at ftp.health.gov.ir", "Ministry of Health User L...", "Web Slice Gallery"
- Header:** "بیمکی مهنسی ایوب" (Ministry of Health Logo), "صفحه", "گوش", "صفحات سایت"
- Search Bar:** "بهداشت محیط" (Environmental Health), "اداره کنترل عوامل محیطی مؤثر بر سلامت", "اداره بهداشت آب و فاضلاب", "اداره بهداشت مراکز درمانی، ایمنی بزنوها و بسماندها", "اداره بهداشت مواد غذایی و بهسازی اماکن"
- Content Area:**
 - اعلانات (Announcements):** "دسترس به فرم طیای توسط همکاران" (Access to the form by colleagues)
 - پیوندها (Links):** "فرم گزارش طغیان بیماریها منتقله از آب و غذا" (Form for reporting water and foodborne disease outbreaks)
- Right Sidebar:** "کتابخانه‌ها" (Libraries), "صفحات سایت" (Site Pages), "اسناد مشترک" (Shared Documents), "راهنمای تکمیل فرم های عملکرد رورانه اقدامات بهداشت محیطی در بیمارستانها و مراکز بهداشتی درمانی" (Manual for completing daily performance forms in hospitals and health centers)

